

De halsbandparkiet: kleurrijk, luidruchtig en assertief

De knalgroene halsbandparkiet met de rode snavel (*Psittacula krameri*) is inmiddels een vertrouwde exoot of 'buitenlander' in ons cultuurlandschap. Aan het herkenbare krassende geluid kun je ze al van grote afstand horen.

Deze opvallend felgekleurde parkiet kun je nu bijna dagelijks zien rondvliegen. Je kunt ze overal in Zaanstad bewonderen of misschien vreest een enkeling ze wel. Halsbandparkieten zijn tropische vogels die zich aangepast hebben aan ons milde klimaat. Ze zijn afkomstig uit Zuid-Azië en Centraal-Afrika. Door de milde winters kunnen ze overleven, ze moeten echter wel oppassen dat de pootjes

niet bevriezen. Het zijn holenbroeders die graag in oudere bomen vertoeven en daar schuilen tegen de kou. Het zijn van oorsprong ontsnapte volièrevogels.

Vele jaren geleden, in de jaren 90 van de vorige eeuw, heb ik ze voor het eerst in de vrije natuur gezien, in de omgeving van Brussel, in de tuin van de koning van België. De halsbandparkiet komt al sedert de jaren zes-

tig in ons land in het wild voor. Sinds die tijd heeft de vogel een gestage groei doorgemaakt. Tellingen van het SVON komen nu uit op vele duizenden exemplaren, vooral in de verstedelijkte gebieden van Noord- en Zuid-Holland. (Zie kaartje)

Ze broeden graag tussen het struikgewas en op cultuurland, het liefst zo dicht mogelijk bij menselijke bewoning. Ze hebben een grote voorkeur voor stadsparken en tuinen. Het nest wordt vaak in een oude solitaire boom gemaakt, meestal in een hol van een specht of boomkruiper op flinke hoogte.

Schadelijk, ja of nee?

Oorspronkelijk zaten ze maar op vier slaappleaatsen in de grote steden: Amsterdam, Haarlem, Rotterdam en Den Haag. Maar nu vind je ze eigenlijk over de gehele Randstad verspreid. Door hun snelle en grote verspreiding vinden ze ook hun weg naar fruitbomen, waar ze graag uit een appeltje of peertje happen nemen. Westzaners die in hun tuin appels of peren telen zullen hier mee te maken hebben. Het onhebbelijke is dat ze uit de vruchten maar een enkel klein hapje nemen. Rottende plekken als gevolg. In Westerkoog klagen bewoners dat in het voorjaar de bloemtoppen van de kastanjabomen worden aangevreten. Minder kastanjes in het najaar voor de schoolgaande kinderen.

In Groot-Brittannië lijkt de halsbandparkiet te concurreren met kauwtjes, spechten en uilen om beschikbare broedholten. In Nederland is volgens onderzoek daarvan slechts in geringe mate sprake. De halsbandparkiet is in Nederland voor een zeer belang-

rijk deel afhankelijk van het bijvoederen door gulle bewoners. Zonder die hulp zouden halsbandparkieten door voedselschaarste de winters niet overleven. Als je vandaag de dag door het dorp fietst, zie je een ruim aanbod van voederplaatsen. De nootjes liggen open en bloot voor het opknabbelen, ze zijn er dol op. Nederland is een paradijs voor deze ontsnapte 'vluchtelingen'.

Snel en monogaam?

Halsbandparkieten kunnen snelheden halen van 55 km per uur. Ze kunnen een aardig eindje van hun standplaats vliegen om eten te halen. Zo'n grote slaappleaats was bijvoorbeeld in Krommenie te vinden. Onderzoekers hebben een honderdtal halsbandparkieten van leesbare nummers voorzien, zodat ze beter te traceren zijn. Uit de eerste resultaten blijkt dat de parkieten sterk switchen tussen slaappleaatsen. Er is nu ook meer bekend over het in sociale gedrag van deze vogels. Ze stonden namelijk niet erg te boek als monogaam. Maar nu blijkt toch dat ze al ver voor het broedseizoen als vogelpaar met elkaar optrekken.